

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Die Handschriften der Badischen Landesbibliothek in
Karlsruhe**

Die Reichenauer Handschriften - Die Papierhandschriften. Fragmenta.
Nachträge

Badische Landesbibliothek

Wiesbaden, 1971

Aug. Fr. 75

[urn:nbn:de:bsz:31-8364](#)

Fr. 74. 1 f. (2 c., 40 l.) 476 X 341, s. XIV.

Lectionarium Breviarii, *Commune confessoris pontificis.*

1^r 1 s; additū ē ppter iusticiā. Vbi... corp⁹ X̄pi qđ ē ecclesia

De om̄l s^l Augⁱ ep̄l. 1cō VIII. Queri aut̄ pt̄ qđ int̄sit... crucifixerūt.

Lcō VIII. Sane eciā qđ h^e nō ē nude positum... (1, 2)... X̄an⁹ vocat²
lcō IX Gaudete iqt et extate... qui gaudēt spūalib; bonis. = *Augustin.*
de serm. domini in monte I 5, 13—15. Migne P. L. XXXIV c. 1236—1237.

Ecce sacerdos magnus... factus ē reconciliatio. Y m n⁹ Iste ofes(sor).
V Amauit eū dñs. Ad mḡt añ. Sacerdos et pōtifex... ora p nob dñm.
Ps M̄gt. Si ē doctor dicat² hec añ in v̄usq; v's (peris). Ad mḡt.
O doctor optime... filium dei. Oracio. Da q̄ms omp̄ns d̄s... (1' 1)... sa-
lutē. P. Item alia Oračo Exaudi q̄s dñe p̄ces nr̄as... p̄ctis. P do. In-
uitat̄. Regē ofessor dñm. Venite adorem⁹. Ps Venite. In 1° noct².
ā Btus vir i lege dñi... psperabūtur. Ps Btus vir ā. Btus iste sc̄us qui
ofisus ē... in mōte sc̄o ei⁹. Ps Q̄re fre. A. Tu es gl̄ia... de mōte sc̄o tuo.
Ps Dnē qd mlti. V * (Loch)... gr̄a n̄ sémob' exponenda est s; opib;
opbāda Cū em dicat scripture gl̄ia pris ē fili⁹... suplucrat⁹ sū. Int i gav.
1cō IJ Quitquid igit² in sc̄a plebe hac... (1' 2)... sui sacerdocij successores.
R Ecce sac'dos magnus... cresc'e i plebē suā. V Bndicconē oīm ḡeciū...
caput eius. Ideo. Lcō tercia. Bñ et ogrue i hac die... magnifica p⁹
cōsumacōnē = *Maximi hom. 78 de s. Eusebio Vercell. c. 249 A—250 B*
ed. Rom. R Iurauit dñs... Melchisedech V̄ Dīx dñs dño... dextris meis.
Tu es. In II° n°. ā Inuocatē exaudiuit... i pace. Ps Cū iuocarē. A Letētur
... coronasti eū. Ps V̄ba mā. A Dnē dñs n̄ q̄m admirabile ē

Abgelöst aus Druck ④, später B. X 7.

+ **Fr. 75.** 8 f. = 1 Quaternio P (1 c., 18 l.) 284 X 218, s. IX in.

Passio s. Agathae (5. febr.).

1 Incipit Passio <sanctae Agathae>

in Sicilia. In urbe Ca-

thinensium. sub Diocleti-

ano et Maximiano imperatori-

bus. Decio ter consule die nonarum febru-
ariarū; Quintianus consularis Siciliae

<au>diens scām opinionē virginis dō dicatae

<A>gathae: multifaria intentione perqui-

<r>ebat. vt ad eam pertingeret; Per singu-

10 <l>a enim crimina mentis suaे singuloꝝ
 <i>n se uiciorum excitabat affectus;
 <V>t pute gloriam saeculi concupiscens . suā
 opinionem extendere . nobilissimis or-
 <ta>m natalibus. dī famulā fecit attrahi;
 15 Ut qui erat de genere ignotus persona . et
 apud aures uulgi quod tantus esset ac
 <t>alis . qui possit etiam spectabilium sibi
 <s>ubiugare personas ; Ut libidinosus
 1' <autem ad a>spectum uirginis pulcherrimae
 oculoꝝ suoꝝ concupiscentiam cōmoue<bat>
 Et ut auarus ad facultates eius . cupidita<tis>
 suaē frena laxabat ; Atq, ut idolatriæ
 5 doemonum seruus . feruore impietatis sua<e>
 inflammatus. X̄pī nomen audire non pot<erat>
 His et huiuscemodi ut diximus. furii conpre<hen>
 sus . beatam Agathen a suis fecit apparitor<ibus>
 coartari ; et fecit eam cuidam matronae tra<di>
 10 nomine Afrodisia . quae habebat nouem filia<s>
 turpissimas . sicuti erat et mater earum;
 Hoc autē factum est . vt per dies. XXX. cottidi<e>
 blandimentis eam persuaderent . Vt mutarent
 animum eius . ut a consensu boni consilii declinaret²;
 15 Et modo pmittenda laeta . modo terredo aspe-
 ra . sperabant se . mentem scām a bono pposito
 reuocari ; Quibus scā Agathes dicebat;
 Mens mea solidata est . et in X̄po fundata;
 2 Uerba urā uenti sunt . pmissiones urāe nebulae sunt;
 Terrores urī . flumina aquae sunt; Quae quantū
 inpingant . fundamentum domus meae non po-
 test cadere . fu<n>datum enim est supra petram;
 5 Haec dicens flebat cottidie . et orabat ; Et sicut siti-
 ens . in ardore solis fluenta fontium concupiscit .
 ita desiderabat ad martyrii coronam adtingere .
 et diuersa p X̄pī nomine supplicia sustinere;
 Uidens igitur Afrodisia mentem eius inmobiliē
 10 permanere . abiit ad Quintianum . et dixit ei ;
 Facilius possunt saxa molliri . et ferrum in plum-
 bi mollitiem uerti . quam ab intentione X̄pī-

ana. mens istius puellae reuocetur;
 Ego enī et filiae meae. sine cessatione uicibus
¹⁵ nobis inuicem succedentes. nocte ac die nihil
 aliud gessimus. nisi ut ageremus qualiter ani-
 mum eius. ad consensū boni consilii inclinarem';
 Ego etiam et gemmas. et ornamenta insignia.
^{2'} et uestimenta auro texta optuli; Ego domos
 et praedia suburbana pmisi. Ego uarioꝝ orna-
 mentoꝝ domus. Ego familias diuersi sexus et aeta-
 tis exhibui. Sed ista oīma quasi te(r)rā quam pedib,
⁵ suis conculcat. ita p nihilo computauit;

Tunc iratus Quintianus. iussit eam ad secratirū ^a suū
 adduci. et sedens p tribunali. hoc initū sermonis fecit;
 Cuius conditionis es? Sca Agathes respondit;
 Non solum ingenua sed expectabili genere. quod
¹⁰ omnis parentela mea testatur; Quintian' dixit;
 Et si ingenua pbaris et nobilis. cur moribus serui-
 lem te personā ostendis? Sca Agathes respondit;
 Quia ancilla Xpi sum. ideo me ostendo seruile psonā;
 Quintianus dixit; Certe ^{si} ingenua eras. et nobilis.
¹⁵ quomodo nunc te ancillam esse profiteris?
 Sca Agathes respondit; Summa ingenuitas ista
 est. in qua Xpi seruitus conpbatur; Quintian' diꝫ;
 Quid ergo? nos ingenuitatem non habemus. qui
³ <seruitium> Xpi contempnimus et deoꝝ sequim²:
 <Sca Agathes r>espondit; Ingenuitas urā ad tantā
 <captiuitat>ē deuēnit. vt non solum uos peccati
 <faceret ser>uos. Verum etiam ligno et lapidib,
⁵ uos fecit esse obnoxios; Quintianus dixit;
 <Q>uicquid furioso ore latraueris. pene poterunt
 uindicare; Dic tamen ante quam ad tormenta
 uenias. cur deorum scā contempnis?
 <S>cā Agathes respondit; Noli dicere deoꝝ. sed die
¹⁰ doemonum; Doemonia enī sunt ista. quoꝝ
 <effigies in> aeramento conuertitis; Quorum
 marmoreas et gypseas facies deauratis;
 Quintianus diꝫ; Elige tibi unum quodcumq,
 uolueris. e duobus consilium; et ut diuersas

15 poenas inter damnaticos quasi stulta in-
 currere : aut quasi sapiens esto et nobilis :
 <quod te> natura dictauit : et sacrificia diis
 <omnipot>entibus : quos ueros deos esse
 3' uera diuinitas demonstrauit ; Sca <Agathes respondit;>
 Sit talis uxor tua : sicut dea tua Venus <fuit et tu sis>
 talis qualis Louis deus tuus exstitit. Qu<intianus>
 haec audiens : iussit eam alapis caedi <Qui et dixit>
 5 In iniuriam iudicis : noli temerario ore garrire.
 Sca Agathes respondit ; Dixisti deos tuos esse : quos
 uera diuinitas demonstrauit ; Sit ergo talis uxo<r>
 tua ut Venus : et tu ut Louis : Vt et uos possitis in
 deoꝝ nrōꝝ numero computari. Quintian' di<xit.>
 10 Apparet te hoc eligere ut diuersa tormenta susti-
 neas : quae p̄cepta mea in iniuriis ser<monum tuoꝝ>
 exagitas ; Beata Agathes respondet. Miror te
 uirum prudentem : ad tantam stultitiam de-
 uolutum : Vt illos deos tuos dicas : quoꝝ uitam
 15 non cupias tuam coniugem // : vel te imitari.
 et dicas tibi iniuriam fieri : si eoꝝ uiuas exemplo.
 Si enī uere dii sunt : bonum tibi o<ptau. ut>
 talis uita tua sit : qualis et eoꝝ fuisse p<erhibetur.>
 4 Si autē execraris eoꝝ consortia mecum senti : et dic
 eos tam pessimos esse tamq; sordidissimos ; Qui
 maledicere alicui uoluerit : talem optet esse : qua-
 lis fuerit execrabilis uita illoꝝ ; Quintianus diꝫ ;
 5 Quid mihi uerboꝝ superfluum cursum adsequeris :
 aut sacrificia diis : aut uariis te suppliciis faciam in-
 terire ; Sca Agathes respondit ; Si feras mihi inmit-
 tas : audito Xpi nomine mansuescunt ; Si ignes ad-
 hibreas : de caelo mihi rorem saluificum . angeli mi-
 10 nistrabunt ; Si plagas et uerbera subministra-
 ueris. uniuersa contempno / respiciens in dīm uiuū ;
 Habeo enī intra me sp̄m sc̄m : per quem uniuer-
 sa tua tormenta despiciam ; Tunc Quintianus
 agitans caput : iussit eam in carcerem tenebro-
 15 sum recipi. dicens ad eam ; Cogita tecum Aga-
 thes . et penitere . ut possis euadere tormenta :
 et sacrificia diis ; Quod si nolueris : fortiter la-

niaberis ; S^ca Agathes respond ; O minister
 4' satanae : tu penitere ut possis euadere aeternam
 damnationem ; Tunc Quintianus iussit eam
 trahi ad carcerem ! quia eum uoce publica confundebat.
 S^ca uero dⁱ Agathes laetissima et gaudens : carcerem
 5 glorianter intrauit ; et quasi ad aepulas inuita-
 ta . ita gaudens : agonem suum dn^o precibus
 commedabat ; Sequenti igitur die impiissim⁹
 Quintianus : iussit eam aspectibus suis asstari :
 cui et dixit ; Quid tractasti circa salutem tuam ;
 10 S^ca Agathes respondit ; Salus mea Xp^c est ;
 Quintianus dixit ; Quo usq, infelix p^rtrahis in-
 tentionem uanam ? Denega iam Xpm : et deos
 incipe colere : ne uitam tuae iuuentutis acerba
 morte consumas ; S^ca Agathes respondit ;
 15 Tu nega deos tuos : qui sunt lapides et ligna : et
 creatorem tuum qui te fecit : dm uiuum adora ;
 Quem si contempseris : aeternis poenis et perpe-
 tuis incendiis subiacebis ;
 5 Tunc iratus Quintianus . iussit eam in aeculeo suspendi
 et torqueri ; Cumq, torqueretur : di^x ad ea Quintian'.
 Relinq. intentionem uanam : ut uitae tuae possit
 esse consultum ; S^ca Agathes respond^d ; Ego in
 5 his poenis ita delector : sicut qui bonum nuntium
 audit : aut sicut qui inuenit thesauros multos : Ita
 et ego delector in his poenis temporalibus posita ;
 Non enī potest triticum in horreo reponi : nisi teca
 eius fuerit fortiter conculcata . et in paleis radacta :
 10 Ita et anima mea non potest in paradyso dñi mei in-
 trare : cum palma martyrii : Nisi diligenter feceris
 corpus meum a carnificibus adtrectari ;
 Tunc iratus Quintianus : iussit eam in mamilla tor-
 queri : et diutius tortam abcidi precepit ;
 15 S^ca Agathes respondit ; Impie . crudelis . et dⁱ ty-
 ranne : non es confusus hoc amputare in femina :
 quod ipse in matre suxisti ; Sed ego habeo ma-
 millas integras intus in anima mea : ex quibus
 5' nutrio omnes sensus meos : quos ab infantia mea
 dn^o consecraui ; Tunc Quintianus iussit eam iter²⁴

in carcerem recipi: et nulli licere medico introire
 ad eam: et neque panem. neque aquam. ministra-
 ri praecepit; Et dum fuisset inclusa: ecce circa
 median noctem uenit quidam senex: quem an-
 te cedebat puer luminis portitor: ferens diuersa
 medicamenta in manu sua; Qui se medicum esse
 commemorans: coepit eam his uerbis alloqui;
 10 Licet te nimiis corporalibus poenis afflixerit con-
 sularis insanus: sed tu cum grauioribus supplic*(i)s*
 extorsisti responsis tuis; et licet ubera tua contor-
 sit et amputari fecerit: sed illius pubertas in felle
 conuertetur: et in amaritudine erit anima eius
 15 in aeternum; Tamen quia ibi eram: qua hora haec
 patiebaris: consideraui et uidi: quia potest curam
 salutis tua mamilla suscipere; Tunc sc̄a Agathes dix.
 Medicinam carnalem meo corpori numquam ex-
 20 hibui: et turpe est ut quod diu ab ineunte aetate
 conseruaui nunc perdam; Dicit ei senior;
 Et ego X̄pianus sum et noui medicinam: nolo me
 uerear; Dicit ei sc̄a Agathes; Et quae potest
 25 uerecundia mea circa te esse: cum tu sis senior
 et maior natu: Ego uero licet sim puella: ita ta-
 men totum corpus meum laceratum est: ut uul-
 nera ipsa non permittant in aliquo stimulari
 mentem meam. Vnde possit uerecundia excitari;
 30 Sed ago tibi gratias domine meus: quia dignatus
 es mihi sollicitudinem tuam inpendere;
 Hoc tamen scias: quia ad corpus meum medica-
 menta manufacta: numquam accedunt;
 Dicit ad eam senior; Et quare non permittis ut
 35 curem te? Sc̄a Agathes respondit; Quia ha-
 beo saluatorem meum dn̄m Ih̄m X̄pm:
 qui uerbo curat omnia: et sermone suo restau-
 rat uniuersa: hic si uult potest me saluā facere;
 40 Tunc subridens senior dixit; Et me ipse misit ad te;
 Nam et ego apostolus eius sum: et in nomine ipsius
 scias te esse saluatam; Et cum haec dixisset: ab oculis
 eius subl///atus est. et non apparuit; Tunc sc̄a Aga-
 45 thes piciens se in orationem dixit; Gratias tibi ago

dne Ihv Xp̄e quia memor fuisti mei . et misisti ad
 me apostolum tuum qui me confortauit et cu-
 rauit uulnra mea; Et dum complessset orationē
 suam respiciens ad omnes maculas corporis sui
 10 et salua facta sunt omnia membra eius et restituta
 est mamilla eius; Ita autē per totam noctem
 lvx exuberauit in carcere Vt pre timore custodes
 fugerent et carcerem apertum relinquerent;
 Tunc dicebant sc̄ae Agathae personae quae ibi erant
 15 reclausae ut fugeret ; Illa autē dixit; Absit a me
 ut ego coronam meā perdam et eos qui custo-
 des sunt tribulationibus tradam; Ego enim
 adiuta a dño meo Ihv Xp̄o perseverabo in con-
 7 fessione eius qui me sa
 me et curauit uulnra <mea. Factum est autem>
 post quatuor dies iuss<it eam iter⁹ Quintianus>
 ante tribunal suum a<dstare.cui et dixit. Quousque>
 5 furiaris contra principum.....>
 Sacrifica diis ; Sin autē s<cias te acrioribus tormen->
 tis aptari. Sc̄a Agathes <respondit. Omnia uerba>
 tua uacula et uana sunt <et iniqua paecepta tua>
 quae te ipsum macula<nt. Unde miser et sine>
 10 sensu et absque intellectu es. Quis enim uult ad auxilium>
 suum lapides et ligna <inuocare et non deum sum->
 mum adorare? Qui dignatus est me ab omni>
 plaga quam in me ex<ercuisti ita curare ut etiam>
 mamillam integrum <meo corpori re->
 15 stituet; Dicit ei Quintianus. Et quis est qui te curauit?>
 Sc̄a Agathes respondit; <Xp̄s filius dei. Quintianus dixit;>
 Ite⁹ Xp̄m habes nomin
 Sc̄a Agathes respondit ; <Ego Xp̄m confiteor labiis et>
 7' <corde inuocare non cesso>; Quintianus dixit;
 <Nunc uidebo si Xp̄s tuus cura>m habet de te; Tunc ius-
 <sit testas acutas sp>argi et sub testas carbones
 <uiuos inmitti et in iisdem eam> nudo corpore uolutari;
 5 <Cumque hoc fieret subito> locus in quo sc̄m corpus
 <uolutabatur commot>us est et pars parietis
 <cecidit et oppressit con>silia uolum iudicis nomi-
 <ne Siluanum et amicu>m eius nomine Falconium!

<Quorum consilio perpetr>abat scelera ; Sed et om-
 10 <nis ciuitas Cathinensium terrae mo>tu exagitata est.prae
 <...Denique om>nis populus ciuitatis
 <...cucurre>runt ad secretarium
 <judicis et coeperunt nimio tumult>u sibi dicere. eo quod
 <scam dei famulam impii>s tormentis et poenis
 15 <fatigaret et idcirco> hoc oīs periculum su-
 <stinerent. Tunc Quin>tianus fugiens. quia
 <metuebat terrae m>otum. et ex alio late-
 <re seditionem popu>li formidabat;
 8 Igitur iussit eam in carcerem recipi ; ipse autē
 per posterulā secretarii fugiens. populū uero
 in ianuis dereliquit ; Sca uero dī Agathaez
 ingressa ite<4 carcerem. expandit manus su-
 5 as ad dñm dicens; Dñe qui me creasti.
 <et> custodisti ab infantia mea. et fecisti me in
 iuuentute uiriliter agere. qui tulisti a
 me amorem saeculi. qui corpus meum
 a pollutione separasti. qui fecisti uincere
 10 me tormenta carnificis. fer<ru>m. ignem.
 <e>t uincula. qui mihi inter tormenta uirtu-
 <t>em patientiae tribuisti. te deprecor pa-
 ter sc̄e ut accipias sp̄m meum modo. quia
 tempus est. ut iubeas me istud saeculum de-
 15 relinquere. et ad tuam misericordiam per-
 uenire ; Haec cum dixisset coram multis
 uidentibus. et cum magna uoce orans emi-
 <si>t sp̄m ; Quod cum populi audissent. cū
 8' nimia celeritate uenerunt et auferentes
 corpus eius posuerunt in sarcofago nouo.
 Et factum est dum aromatibus condirent cor-
 pus eius. et cum nimia diligentia colloca-
 rent illud. uenit quidam iuuenis sericis
 5 uestibus indutus quem sequebantur am-
 plius quam centum pueri. omnes ornati
 et pulchri. quorum pulchritudinem om-
 nes admirabantur. Quos nullus uiderat
 10 antea in ciuitate Cathinensium. nec postea
 aliquis uidit. nec inuentus est aliquis qui

diceret hē se scire; Hic ergo ueniens in<tra->
uit ad locum in quo condebatur et posuit
ad caput eius intra sarcofagum tabulam
15 breuem ex marmore factam.in qua scriptum
erat ; Mentem sc̄am spontaneum honorem
dī. et patriae liberationem.Posuit erg<o>
hanc scripturam intra sepulchrum eius = ASS 5. febr. I p. 615—618.

Im Catalog von 822 (Becker 6 S. 12 De passionibus sanctorum. 387):
'passiones apostolorum et passiones et vitæ aliorum sanctorum: Laurentii,
Hyppoliti, Nazarii et Celsi, Victoris, Vincentii, Fidelis, Eupte, Reparatæ,
Dyonisii, Iusti, Crispini et Crispiniani, Quintini, Eufemiæ, Dorotheæ,
Eulaliæ, Agathæ, quatuor Coronatorum, Symphoriani, Abraham, Geno-
veſæ, Amandi, Apri, Eugenice, Marini, Columbae, Felicis, Proculi, Cyrilli
in cod. I.'

f. 1. 8 abgelöst aus codd. Aug. CLXXVIII; 2. 7 aus Aug. LXXXII;
3. 6 aus Aug. CXXI; 4. 5 aus Aug. 72.

+

Fr. 76. 6 f. 1. 2. 3 | 4. 5. 6. (2 c., 27 l.) 317 X 157, s. IX in.

Vitae ss. Viuiani, Remedii; Praeuaricatio Sapricii; Vita Nicephori.

1,1 <ut petitio eius pro absolutione Cumq, loca finitima circuisset
ciuium> execranda barbaries. et ēēt ciui-
sortiretur effectum. affuit. et si^e tā 20 tas tanti antistitis fulta psidio.
pprios ciues quam qui in carcerib, causa absolutionis sacris est ostend-
tenebantur inclusi Iam auctori-
5 tate diuina. potius quam suppli-
catione fretus. cunctis beneficio
uirtutis absoluit; Et cum magnis 25 pcederetq, inde terror hostiū.
opibus. ab eodem qui auferre cu-
piebat. rebus plurimis munera-
10 tus. reduxit patriae in locum
suum ciues; et sic uirtutibus cla²⁴
recepit ecclesia sacerdotem; VII.
Accidit etiam quadam tempore
15 Vt multitudo hostiū Saxonum bar-
barorum cum plurimis nauibus.
ad locum qui dicit² Martiacus. a-
more dep̄dationis incumberet;

Cumq, loca finitima circuisset
execranda barbaries. et ēēt ciui-
sortiretur effectum. affuit. et si^e tā 20 tas tanti antistitis fulta psidio.
causa absolutionis sacris est ostend-
tenebantur inclusi Iam auctori-
tate diuina. potius quam suppli-
catione fretus. cunctis beneficio
uirtutis absoluit; Et cum magnis 25 pcederetq, inde terror hostiū.
opibus. ab eodem qui auferre cu-
piebat. rebus plurimis munera-
10 tus. reduxit patriae in locum
suum ciues; et sic uirtutibus cla²⁴
recepit ecclesia sacerdotem; VII.
Accidit etiam quadam tempore
15 Vt multitudo hostiū Saxonum bar-
barorum cum plurimis nauibus.
ad locum qui dicit² Martiacus. a-
more dep̄dationis incumberet;

1,2 <ineffabili modo illi sanctam
cernerent> uisionem <quibus non esse honoris>
poterat. <sed timoris et infideles>
barbari. q<ui non constringebantur>
5 fide. fug<arentur interim uisione.>
Sicq, adu<entante die pacem ultro>
diuino t<erriti auxilio petierunt.>